

Pelno nesiekiančių organizacijų apmokestinimo ypatumai

**VMI prie FM
Mokesčių informacijos departamentas
2016 m.**

Seminaro planas

- Juridinių asmenų priskyrimas pelno nesiekiančioms organizacijoms
- Pelno mokestis
- Parama
- Nekilnojamojo turto mokestis
- Teisės aktai

Juridinių asmenų priskyrimas PNO

Pelno nesiekiančiomis organizacijomis (toliau – PNO) laikomi tokie vienetai, kurių veiklos tikslas pagal Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymą (toliau – PMĮ):

- nėra pelno siekimas ir
- pelnas pagal jų veiklą reglamentuojančius teisės aktus negali būti skirstomas steigėjams ir (arba) dalyviams.

Aukščiau pateikiami kriterijai, kuriais remiantis, PNO išsiskiria iš kitų juridinių asmenų.

PMĮ 2 str. 5 d.

Juridinių asmenų priskyrimas PNO

- Jeigu PNO nevykdo viešąjį interesą tenkinančios veiklos (vykdo tik pelno siekiančią veiklą) arba viešąjį interesą tenkinanti veikla sudaro nereikšmingą veiklos dalį, toks vienetas neatitinka PNO kriterijų.

Pavyzdys

- Asociacija vykdo prekybos veiklą ir uždirba pajamų (kitos veiklos nevykdo). Kadangi asociacija vykdo tik pelno siekiančią prekybos veiklą, laikoma, kad asociacija neatitinka PNO kriterijų.

Pelno mokestis

Pelno mokesčio bazė (PMĮ 4 str.):

- visos Lietuvoje ir užsienyje PNO uždirbtos ūkinės komercinės veiklos pajamos;
- gauta parama, panaudota ne pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatyme (toliau – LPĮ) nustatytą paramos paskirtį;
- iš vieno paramos teikėjo per mokestinį laikotarpį grynais pinigais gautos paramos dalis, viršijanti 250 minimalių gyvenimo lygių (bazinių socialinių išmokų, toliau – MGL) dydžio sumą.

Pelno mokestis

- Pajamos (PMĮ 7 str.)
- PNO pajamos (ir sąnaudos) pripažįstamos pagal pajamų ir sąnaudų kaupimo apskaitos principą.
- Kaupimo principo esmė – pajamos pripažįstamos tada, kai jos uždirbamos, neatsižvelgiant į pinigų gavimą.
- Pajamos pripažįstamos be pridėtinės vertės mokesčio.

Pelno mokestis

Pajamos (PMĮ 7 str.)

PNO ūkinės komercinės veiklos pajamoms priskiriamos pajamos, uždirbtos pardavus prekes ar kitą turta, suteikus apmokamas paslaugas, ir kitos ūkinės komercinės veiklos pajamos, įskaitant pajamas, uždirbtas tenkinant viešąjį interesą, pvz., :

- pajamos už suteiktas mokamas paslaugas (už paskaitas, išleistus leidinius, praveistus mokamus renginius ir pan.);
- turto nuomos pajamos;
- pajamos už suteiktas reklamos paslaugas;
- pajamos už parduotus vertybinius popierius, kitos pajamos.

Pelno mokestis

Pajamos (PMĮ 7 str.)

PNO ūkinės komercinės veiklos pajamoms **nepriskiriamos** gautos finansavimo lėšos:

- dotacijos,
- tiksliniai įnašai,
- nario mokesčiai,
- kitos lėšos (pvz., valstybės ir savivaldybės biudžeto ar Europos Sąjungos parama, kuri naudojama PNO įstatuose nustatytiems tikslams įgyvendinti).

Pelno mokestis

Neapmokestinamosios pajamos (PMĮ 12 str.):

- gautos draudimo išmokos, neviršijančios prarasto turto arba patirtų nuostolių ar žalos vertės;
- sveikatos priežiūros įstaigų pajamos už paslaugas, kurios finansuojamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų;
- pajamos dėl ilgalaikio turto ir vertybinių popierių perkainojimo, atlikto teisės aktų nustatyta tvarka;

Pelno mokestis

Neapmokestinamosios pajamos (PMĮ 12 str.):

- netesybos, išskyrus netesybas, gautas iš užsienio vienetų, įregistruotų ar kitaip organizuotų tikslinėse teritorijose, ar tų teritorijų gyventojų;
- gautas žalos atlyginimas;
- kitos PMĮ 12 straipsnyje nurodytos neapmokestinamosios pajamos.

Pelno mokestis

Sąnaudos (PMĮ 17 str.)

- PNO leidžiamais (ribojamų dydžių leidžiamais) atskaitymams priskiriamos tik su pajamų uždirbimu susijusios sąnaudos.
- Patirtos sąnaudos laikomos įprastinėmis, jeigu atitinka vykdomos veiklos pobūdį ir yra įprastos vykdant atitinkamą veiklą.
- Leidžiamais atskaitymams priskiriamos visos išlaidos darbuotojų naudai, jei ši darbuotojų gauta nauda yra gyventojų pajamų mokesčio objektas.

Pelno mokestis

Pavyzdys

- PNO parduoda kaip paramą gautas materialines vertybes – tokiu atveju sąnaudoms priskiriamos tik su materialinių vertybių pardavimu susijusios transportavimo, sandėliavimo ir panašios sąnaudos. Kadangi materialinės vertybės buvo gautos neatlygintinai, jų vertė nepriskiriama leidžiamiems atskaitymams.

Pelno mokestis

Sąnaudos (PMĮ 18-30 str.)

Ribojamų dydžių leidžiami atskaitymai – sąnaudos, kurių dydis mokesčių tikslais yra ribojamas:

- ilgalaikio turto nusidėvėjimo arba amortizacijos sąnaudos;
- nuosavo, nuomojamo arba panaudos būdu naudojamo ilgalaikio materialiojo turto eksploatavimo, remonto ir rekonstravimo sąnaudos;
- komandiruočių sąnaudos;
- kitos PMĮ 18-30 straipsniuose nurodytos sąnaudos.

Pelno mokestis

Mokestiniai nuostoliai (PMĮ 30 str.)

- PNO, apskaičiuodamos apmokestinamąjį pelną, turi teisę ribojamų dydžių leidžiamiems atskaitymams priskirti ankstesniais mokestiniais laikotarpiais patirtus nuostolius PMĮ 30 straipsnyje nustatyta tvarka.
- Vertybinių popierių ir išvestinių finansinių priemonių perleidimo nuostoliai gali būti dengiami tik vertybinių popierių ir išvestinių finansinių priemonių perleidimo pajamomis.

Pelno mokestis

Mokestiniai nuostoliai (PMĮ 30 str.)

Apskaičiuojant 2014 metų ir vėlesnių metų mokestinių laikotarpių pelno mokestį, perkeliamų iš pajamų atskaitomų mokestinių laikotarpių nuostolių suma **negali būti didesnė kaip 70 proc.** mokestinio laikotarpio pajamų, apskaičiuotų iš pajamų atėmus neapmokestinamąsias pajamas, leidžiamus atskaitymus ir ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus, **išskyrus** ankstesnių metų mokestinių laikotarpių nuostolius.

Pelno mokestis

Neatskaitomos sąnaudos (PMĮ 31 str.)

Apskaičiuojant PNO apmokestinamąjį pelną, iš pajamų neatskaitomos:

- sąnaudos, nesusijusios su pajamų uždirbimu;
- neįprastinės vykdomai veiklai sąnaudos;
- sąnaudos, nelaikomos leidžiamais atskaitymais pagal PMĮ nuostatas.

Pelno mokestis

PNO apmokestinamojo pelno apskaičiavimas (PMĮ 11 str.)

Visos ūkinės komercinės veiklos pajamos (įskaitant pajamas, uždirbtas iš viešuosius interesus tenkinančios veiklos)

-

Neapmokestinamosios pajamos

-

Leidžiami atskaitymai, ribojamų dydžių leidžiami atskaitymai

-

Apmokestinamojo pelno dalis, tiesiogiai skiriama tenkinant viešuosius interesus vykdomai veiklai finansuoti

=

Mokestinio laikotarpio apmokestinamasis pelnas

Pelno mokestis

PNO apmokestinamojo pelno apskaičiavimas (PMĮ 11 str.)

Viešąjį interesą tenkinančiai veiklai priskiriama PNO visuomenei naudinga veikla:

- mokslo,
- kultūros,
- meno,
- religijos,
- sporto,
- sveikatos apsaugos,
- socialinės globos ir rūpybos,
- aplinkos apsaugos ir kitose visuomenei naudingomis pripažįstamose srityse.

Pelno mokestis

PNO apmokestinamojo pelno apskaičiavimas (PMĮ 11 str.)

- Apmokestinamajam pelnui, tiesiogiai skirtam tenkinant viešuosius interesus vykdomai veiklai finansuoti, nepriskiriamas apmokestinamasis pelnas, panaudotas ūkinės komercinės veiklos plėtrai.
- PNO privalo turėti įrodymų, pagrindžiančių pajamų panaudojimą įstatuose numatytos visuomenei naudingos veiklos finansavimui.

Pelno mokestis

Pelno mokesčio tarifo taikymas (PMĮ 5 str. 4 d.)

PNO, kurių mokestinio laikotarpio pajamos iš ūkinės komercinės veiklos **neviršija 300 000 eurų**, apmokestinamąjį pelną apmokestina:

- **7 250 eurų** sumą taikant **0 proc.** mokesčio tarifą,
- **likusią** apmokestinamojo pelno dalį – taikant **15 proc.** mokesčio tarifą.

Pelno mokestis

Pelno mokesčio tarifo taikymas (PMĮ 5 str. 4 d.)

Kai PNO ūkinės komercinės veiklos pajamos **viršija 300 000 eurų**,

visas apmokestinamasis pelnas apmokestinamas taikant **15 proc.** mokesčio tarifą.

Pelno mokestis

Pelno mokesčio tarifo taikymas (PMĮ 5 str. 1 d.)

Apmokestinama be atskaitymų, taikant **15 proc. pelno mokesčio tarifą:**

- gauta parama, panaudota ne pagal LPĮ nustatytą paramos paskirtį,
- iš vieno paramos teikėjo per mokestinį laikotarpį grynais pinigais gautos paramos dalis, viršijanti 250 MGL dydžio sumą.

Pelno mokestis

Pelno mokesčio deklaravimas (PMĮ 51 str.)

- PNO, kurių pajamos apmokestinamos PMĮ nustatyta tvarka, privalo pasibaigus mokestiniam laikotarpiui **iki kito mokestinio laikotarpio šešto mėnesio 1 dienos** vietos mokesčių administratoriui pateikti metinę pelno mokesčio deklaraciją **PLN204N**.
- Deklaracijos PLN204N forma ir pildymo taisyklės patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2007 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. VA-2.

Pelno mokestis

Pelno mokesčio deklaravimas (PMĮ 51 str.)

- Deklaruojant 2015-01-01 ir vėliau prasidedančių mokestinių laikotarpių pelno mokestį, PNO **neliko prievolės** kartu su PLN204N teikti VMI metinių finansinių ataskaitų rinkinių.
- PNO metinių finansinių ataskaitų rinkinius, pagal jų veiklą reglamentuojančius teisės aktus, privalo teikti Juridinių asmenų registro tvarkytojui.

Pelno mokestis

Pelno mokesčio deklaravimas (PMĮ 51 str.)

- PNO gali būti atleidžiamos nuo deklaracijos **PLN204N** teikimo Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. **VA-135** patvirtintose Mokesčių deklaracijų pateikimo, jų pateikimo termino pratęsimo ir mokesčių mokėtojų laikino atleidimo nuo mokesčių deklaracijų ir (arba) kitų teisės aktuose nurodytų dokumentų pateikimo taisyklėse nustatyta tvarka.

Pelno mokestis

Pelno mokesčio deklaravimas (PMĮ 51 str.)

- 2015-03-01 įsigaliojo įsakymo Nr. **VA-135 pakeitimai**, kuriais nustatoma, kad:
- PNO laikinai atleidžiamos nuo deklaracijos PLN204N teikimo **tokia pačia tvarka kaip ir pelno siekiantys vienetai**, t. y. kai nevykdo veiklos, **išskyrus**: daugiabučių namų savininkų, gyvenamųjų namų statybos, garažų statybos ir eksploatavimo, sodininkų bendrijas; šaulių sąjungas; politines partijas; religines bendruomenes; tradicines religines bendruomenes ar bendrijas; šeimynas; profesines sąjungas ar susivienijimus.

Pelno mokestis

Pelno mokesčio deklaravimas (PMĮ 51 str.)

- PNO gali būti pripažinta nevykdančia veiklos jos kompetentingo **valdymo organo sprendimu**, jeigu:
- PNO nesudaro ir nevykdo jokių sandorių;
- nevykdo atsiskaitymų su ūkio subjektais;
- negauna pajamų (išskyrus PNO banko sąskaitose esamų piniginių lėšų palūkanas).

Taikoma atleidžiant nuo 2015 ir vėlesnių mokestinių metų deklaracijos PLN204N teikimo .

Pelno mokestis

Avansinis pelno mokestis (PMĮ 47 str.)

- Jei praėjusio mokestinio laikotarpio apmokestinamosios pajamos viršijo 300 000 eurų, PNO privalo deklaruoti ir mokėti **avansinį pelno mokestį**.
- Apmokestinamųjų pajamų sumą sudaro visų pajamų ir PMĮ 12 straipsnyje nurodytų neapmokestinamųjų pajamų skirtumas.
- Plačiau apie PNO pajamų apmokestinimo ypatumus galima rasti internete www.vmi.lt → Verslui → Konsultacinės medžiagos katalogas → Leidiniai → Pelno mokestis → Pelno nesiekiančių organizacijų apmokestinimo ypatumai.

Pelno mokestis

Pelno mokesčio sumokėjimas (PMĮ 53 str.)

- Pelno mokestis turi būti sumokėtas ne vėliau kaip **iki kito mokestinio laikotarpio šešto mėnesio 1 dienos**.
- **Veiklą baigiančios PNO** pelno mokestis pagal paskutinio mokestinio laikotarpio metinę pelno mokesčio deklaraciją turi būti sumokėtas ne vėliau kaip **paskutinę metinės pelno mokesčio deklaracijos pateikimo termino dieną**.
- PNO paskutinio mokestinio laikotarpio metinė pelno mokesčio deklaracija pateikiama per 30 dienų nuo veiklos pabaigos (PMĮ 51 str.).

Parama

Paramos gavėjai

Paramos gavėjais gali būti PNO, kurių veiklą reglamentuoja specialūs įstatymai ir kurių veiklos tikslas nėra pelno siekimas, o gautos pelnas negali būti skiriamas jų dalyviams (LPĮ 7 str. 1 d.).

PNO tampa paramos gavėjais ir įgyja teisę gauti paramą tik įgiję paramos gavėjo statusą.

Parama gali būti naudojama tik PNO įstatuose numatytiems LPĮ 3 str. 3 dalyje nurodytiems visuomenei naudingiems tikslams, labdarai (jeigu PNO pagal LPĮ 5 str. 1 dalį turi teisę teikti labdarą).

Parama

Gauta parama laikoma **panaudota ne pagal paskirtį**, kai:

- naudojama politinėms partijoms ar politinėms kampanijoms finansuoti bei politinių kampanijų dalyvių politinių kampanijų laikotarpiu atsiradusiems ar su politinėmis kampanijomis susijusiems įsipareigojimams padengti;
- perduodama kaip įnašas juridiniam asmeniui, kurio dalyvis yra paramos gavėjas;

Parama

Gauta parama laikoma **panaudota ne pagal paskirtį**, kai:

- panaudojama teikiant labdarą ne LPĮ nustatyta tvarka;
- panaudojama neatsižvelgiant į PNO veiklą reguliuojančiame įstatyme nustatytus apribojimus;
- panaudojama privatiems poreikiams tenkinti;
- išlaidos, kurias patiria paramos gavėjas viešindamas informaciją apie paramos teikėją, viršija 10 proc. suteiktos paramos vertės.

Parama

Pavyzdys

Viešoji įstaiga 2015 m. iš akcinės bendrovės A per mokestinį laikotarpį grynais pinigais gavo 15 000 Eur. Tarkime, kad 2015 mokestinių metų 250 MGL yra 9 500 Eur (38 Eur x 250). Gautą paramą viešoji įstaiga panaudojo savo ūkinės veiklos išlaidoms padengti bei įstatuose numatytai veiklai vykdyti.

Vadovaujantis PMĮ 5 str. 1 d. 4 punktu, visa 250 MGL dydžio sumą viršijanti grynais pinigais gautos paramos dalis, t. y. 5 500 Eur (15 000 Eur – 9 500 Eur), priskiriama pelno mokesčio bazei, neatsižvelgiant į gautos paramos panaudojimą ir apmokestinama pelno mokesčiu taikant 15 proc. mokesčio tarifą.

Parama

Pavyzdys

- Fizinis asmuo įsteigė labdaros ir paramos fondą, kurio įstatuose numatyta materialiai padėti asmenims, sergantiems kraujagyslių ligomis. 2015 m. fondas organizavo lėšų, reikalingų sergančiojo operacijai atlikti, rinkimo akciją ir jos metu iš rėmėjų šiam tikslui surinko 6 000 Eur paramos, kuriuos faktiškai išleido pastato, kuriame įsikūręs fondas, tačiau nuosavybės teise priklauso fiziniam asmeniui, remontui (sergančiajam jų neperdavė).
- Kadangi fondas surinktas lėšas panaudojo ne pagal jų rinkimo paskirtį, ir panaudojimas susijęs su steigėjo ekonomine nauda, surinktos paramos suma priskiriama ne pagal LPĮ nustatytą paskirtį panaudotai paramai.

Nekilnojamojo turto mokestis

Mokesčio mokėtojai ir objektas (NTMĮ 3, 4 str.)

Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo (toliau – NTMĮ) 3 straipsnį mokesčio objektas yra:

- PNO nuosavybės teise priklausantis nekilnojamasis turtas (toliau – NT);
- PNO įsigyjamas NT;
- PNO neterminuotai ar ilgesniam kaip vieno mėnesio laikotarpiui perimtas naudotis NT (arba jo dalis), nuosavybės teise priklausantis fiziniam asmeniui (asmenims) arba jo (jų) įsigyjamas.

Nekilnojamojo turto mokestis

Mokesčio objektas (NTMĮ 4 str.)

NTM objektu nelaikomas NT, jei jis atitinka šiuos abu kriterijus:

- statinio statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas arba atnaujinimas nėra baigtas,
ir
- statinys faktiškai yra nenaudojamas.

Nekilnojamojo turto mokestis

Mokesčio tarifai (NTMĮ 6 str.)

- NTM tarifas – nuo 0,3 proc. iki 3 proc. NT mokestinės vertės.
- Konkretų mokesčio tarifą, galiojantį atitinkamos savivaldybės teritorijoje, nustato savivaldybių tarybos.

Nekilnojamojo turto mokestis

Mokesčio lengvatos (NTMĮ 7 str. 2 d.)

NTM neapmokestinamas:

- neįgaliųjų asociacijų, įmonių ir įstaigų, kurių dalyviai yra tik neįgaliųjų asociacijos, NT;
- daugiabučių namų savininkų bendrijų, namų statybos bendrijų, garažų eksploatavimo ir sodininkų bendrijų NT (arba jo dalis), naudojamas tik nekomercinei veiklai;

Nekilnojamojo turto mokestis

Mokesčio lengvatos (NTMĮ 7 str. 2 d.)

NTM neapmokestinamas:

- labdaros ir paramos fondų, veikiančių pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymą, NT (arba jo dalis) naudojamas tik nekomercinei veiklai;
- juridinių asmenų, veikiančių pagal Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymą, NT (arba jo dalis) naudojamas tik nekomercinei veiklai.

Teisės aktai

2001-12-20 Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymas Nr. IX-675

1993-06-04 Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymas Nr. I-172

2005-06-07 Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymas Nr. X-233

Registracijos į VMI seminarus būdai

Užsiregistruoti arba išsiregistruoti galima:

- **elektroniniu būdu VMI Renginių sistemoje**
<https://www.vmi.lt/renginiai/>
- **telefonu 1882 arba +370 5 255 3190.**
- **E. seminarų įrašai skelbiami Renginių sistemoje.**

Valstybinė mokesčių inspekcija primena, kad:

Savarankiškai aktualią informaciją mokesčių klausimais, seminarų dalijamąją medžiagą, paaiškinimus ir komentarus galite rasti adresu www.vmi.lt.

Greičiausiai informatyvius atsakymus visais mokesčių klausimais gausite paskambinę **telefonu 1882 arba +370 5 255 3190.**

Telefonu suteikta konsultacija yra lygiavertė rašytinei, nes pokalbiai yra įrašomi bei saugomi 5 metus.

Dėkojame už dėmesį